

RAPORT DE SPECIALITATE

la proiectului de hotărâre privind transparența cheltuirii bugetului local al municipiului Hunedoara

Pentru creșterea transparenței cheltuirii bugetului local al municipiului Hunedoara, domnul consilier local, Ionescu Claudiu Ștefan, a întocmit și transmis pentru a fi supus aprobării Consiliului local al municipiului Hunedoara, un proiect de hotărâre, însoțit de expunerea de motive, prin care propune adoptarea unei hotărâri privind transparența cheltuirii bugetului local al municipiului Hunedoara.

Solicitarea este motivată de necesitatea creșterii transparenței și cheltuirea banilor publici, precum și a creșterii gradului de încredere al cetățenilor în serviciile publice ale autorității locale.

Principalele măsuri propuse de domnul consilier local, Ionescu Claudiu Ștefan sunt:

- crearea unei secțiuni distincte, pe pagina de internet a Primăriei municipiului Hunedoara, www.primariahunedoara.ro, precum și pe pagina proprie de internet a serviciilor publice subordonate Consiliului local al municipiului Hunedoara, denumită „TRANSPARENȚĂ”;
- scanarea și postarea în cadrul acestei secțiuni a tuturor contractelor încheiate cu terții;
- publicarea plăților și licitațiilor;
- publicarea bugetului;
- situațiilor financiare;
- lista de investiții;
- concesiunile;
- stabilirea unor termene pentru postarea acestor informații pe pagina de internet;
- eliminarea clauzelor de confidențialitate din cadrul tuturor contractelor încheiate de municipiul Hunedoara și de serviciile publice subordonate Consiliului local al municipiului Hunedoara.

Raportat la documentele înaintate de domnul consilier local, Ionescu Claudiu Ștefan, referitoare la proiectul de hotărâre nr. 452/25.11.2021 privind transparența cheltuirii bugetului local al municipiului Hunedoara, venim cu următoarele precizări:

1. Crearea unei buton distinct, pe pagina de internet, în meniul principal, denumit „TRANSPARENȚĂ”

În legislația românească principiul transparenței este transpus în două acte normative, respectiv Legea nr. 52/2003 privind transparența decizională în administrația publică, republicată și Legea nr. 544/2001 privind liberul acces la informațiile de interes public, cu modificările și completările ulterioare.

Legea transparenței decizionale este menită să garanteze deschiderea activității administrației publice locale pe calea a două modalități:

- a) participarea cetățenilor la procesul de elaborare a reglementărilor;
- b) participarea cetățenilor la procesul de luare a deciziilor.

Astfel, legea transparenței decizionale presupune o conlucrare între doi parteneri: administrația publică și destinatarii reglementărilor elaborate de acestea (cetățeni, organizații neguvernamentale, asociații de afaceri).

De asemenea, prin apariția Legii nr.544/2001 privind liberul acces la informațiile de interes public s-a realizat un pas extrem de important în transparentizarea activităților care se derulează în cadrul autorităților și instituțiilor publice. Accesul liber și gratuit la date este una dintre trăsăturile principale ale statelor democratice funcționale și este expresia unui serviciu public de calitate. Prin consultarea datelor publice, cetățenii pot afla mai ușor cum acționează instituțiile statului, pot înțelege procesul de guvernare și pot contribui direct la modul în care funcționează acesta.

Deci, Legea nr.544/2001 privind liberul acces la informațiile de interes public, cu modificările și completările ulterioare și Legea nr.52/2003 privind transparența decizională, republicată, reprezintă cadrul normativ esențial în vigoare în România pentru transparența publică instituțională în special și pentru guvernarea deschisă în ansamblu, alături de alte prevederi legale complementare precum: Hotărârea Guvernului nr.123/2002 pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare a Legii nr.544/2001, modificată și completată, Memorandumul cu tema „Creșterea transparenței și standardizarea afișării informațiilor de interes public (2016), Hotărârea Guvernului nr.583/2016 privind aprobarea Strategiei naționale anticorupție pe perioada 2016 – 2020, a seturilor de indicatori de performanță, a riscurilor asociate obiectivelor și măsurilor din strategie și a surselor de verificare, a inventarului măsurilor de transparență instituțională și de prevenire a corupției, a indicatorilor de evaluare, precum și a standardelor de publicare a informațiilor de interes public.

Raportat la aspectele pe care le tratează legea privind transparența decizională, în anul 2016, Ministerul pentru Consultare Publică și Dialog Civic și Ministerul Dezvoltării Regionale și Administrației Publice au transmis unităților administrativ-teritoriale din țară, precum și tuturor ministerelor „Ghidul practic „Consultarea Publică Eficientă la nivelul Administrației Centrale și Locale – pentru aplicarea Legii nr.52/2003 privind transparența decizională în administrația publică”. Ghidul este disponibil pe adresa: www.sgg.gov.ro Documente SPCMA și a pus la dispoziție formate-standard și recomandări privind parcurgerea, de o manieră uniformă, în toată administrația publică, a fiecărei etape din cele reglementate de legea privind transparența decizională în administrația publică, cu scopul formării unor standarde de eficiență în sistemul public.

În acest sens, pentru o cât mai bună accesibilitate a informațiilor privind transparența, în meniul principal al paginii de internet a Primăriei municipiului Hunedoara, www.primariahunedoara.ro, se regăsește începând cu anul 2016, o etichetă special creată, numită „TRANSPARENȚĂ DECIZIONALĂ”, unde se publică proiectele de acte normative supuse consultării publice.

Pentru creșterea transparenței cheltuirii bugetului local al municipiului Hunedoara, domnul consilier local, Ionescu Claudiu Ștefan, propune ca începând cu data de 1 ianuarie 2022, să cuprindem în structura paginii de internet, în prima pagină a meniului, un buton distinct, denumit „TRANSPARENȚĂ”. În acest sens, în meniul principal al paginii de internet a instituției vor fi active două secțiuni distincte: una dedicată transparenței în procesul decizional – „TRANSPARENȚĂ DECIZIONALĂ” și una dedicată transparenței cheltuirii bugetului local al municipiului Hunedoara– „TRANSPARENȚĂ” **ceea ce ar putea genera confuzii în rândul celor care accesează portalul instituției.**

2. **Crearea unei subetichete distincte în eticheta TRANSPARENTĂ privind sursele financiare, bugetul, bilanțul contabil și lista de investiții, licitații, contracte, rezultatele procedurilor de licitație, plăți, transparența instituțiilor subordonate Consiliului local al municipiului Hunedoara.**

Pentru creșterea transparenței instituționale s-a implementat la nivelul întregii administrații publice un standard unic de publicare a informațiilor de interes public.

Conform prevederilor legale cuprinse în art.4 (anexa nr.4) și art.5 (anexa nr.5) din Hotărârea Guvernului nr.583/2016 privind aprobarea Strategiei naționale anticorupție pe perioada 2016-2020, a seturilor de indicatori de performanță, a riscurilor asociate obiectivelor și măsurilor din strategie și a surselor de verificare, a inventarului măsurilor de transparență instituțională și de prevenire a corupției, a indicatorilor de evaluare, precum și a standardelor de publicare a informațiilor de interes public, s-a aprobat standardul general de publicare a informațiilor de interes public și standardul de publicare a informațiilor de interes public privind întreprinderile publice, pe pagina web a instituției/întreprinderii publice.

În vederea respectării celor menționate, pagina de internet a Primăriei municipiului Hunedoara este structurată conform standardului general de publicare a informațiilor de interes public, prevăzut prin art.4 (anexa nr.4).

Mai mult, în data de 28 iulie 2021, Ministerul Justiției a supus spre consultare publică Proiectul de Hotărâre a Guvernului privind aprobarea Strategiei Naționale Anticorupție 2021 – 2025 disponibil prin accesarea link-ului: just.ro/proiectul-de-hotarare-a-guvernului-privind-aprobarea-strategiei-nationale-anticorupție-2021-2025/. Acest document propune un nou standard general de publicare a informațiilor de interes public (prevăzut în anexa nr.4 a proiectului și anexa nr.5), ce reprezintă o îmbunătățire (cu adăugiri, completări date de – agenda conducerii conform standardelor RUTI, suma fondurilor europene atrase de fiecare instituție centrală, documentele privind execuția contractului: declarații de calitate și conformitate, procese verbale de recepție, ordine de plată, dar și aspecte ce țin de integritatea instituțională – cod etic/deontologic/de conduită, planul de integritate al instituției, situația incidentelor de integritate) a standardului actual cuprins în Memorandumul cu tema: Creșterea transparenței și standardizarea afișării informațiilor de interes public din anul 2016, ce fusese preluat și în Strategia Națională Anticorupție 2016 – 2020, cu precizarea că până în prezent, proiectul nu a fost adoptat.

Deci, în cuprinsul paginii de internet a instituției, la adresa www.primariahunedoara.ro, informațiile de interes public cu privire la transparența cheltuirii banilor publici se regăsesc în cadrul secțiunii „Informații de interes public”, subsecțiunile „Documente și informații financiare”, „Buget din toate sursele de venituri”, „Bilanțuri contabile”, „Datoria publică locală”, „Achiziții publice”.

De asemenea, potrivit art.5, alin.1, lit.e) din Legea nr.544/2001 privind liberul acces la informațiile de interes public, cu modificările și completările ulterioare, face precizarea că autoritățile sau instituțiile publice au obligația să comunice din oficiu sursele financiare, bugetul și bilanțul contabil.

Conform prevederilor din Legea nr.273/2006 privind finanțele publice locale, cu modificările și completările ulterioare, Cap. II Principii, reguli și responsabilități, Secțiunea 1 Principii și reguli bugetare, respectiv Principiul transparenței și publicității, Art. 8. - Procesul bugetar este deschis și transparent, acesta realizându-se inclusiv prin: publicarea în presa locală, pe pagina de internet a instituției publice, sau afișarea la sediul autorității administrației publice locale respective a proiectului de buget local și a contului anual de execuție a acestuia.

Totodată, dispozițiile art.197, alin.(5) din Ordonanța de Urgență a Guvernului nr.57/2019 privind Codul administrativ, cu modificările și completările ulterioare, precizează că „.... documentele și informațiile financiare precum și alte documente prevăzute de lege se publică, pentru informare, în format electronic și în monitorul oficial local, în format electronic”.

Având în vedere cele menționate, în structura paginii de internet a instituției, pe prima pagină a meniului, în prima linie, în partea dreaptă identificăm ca etichetă distinctă: MONITORUL OFICIAL LOCAL.

La activarea etichetei Monitorul Oficial Local se deschid șase subetichete. Toate informațiile cu privire la sursele financiare, buget, bilanț contabil și lista de investiții sunt permanent actualizate și pot fi vizualizate activând subeticheta nr.5 „Documente și informații financiare” care cuprinde următoarele submeniuri:

- „5.1. Proiectele bugetelor supuse consultării publice, inclusiv anexele acestora;
- 5.2. Comunicări cu privire la execuția bugetară;
- 5.3. Bugetele aprobate inclusiv anexele acestora;
- 5.4. Situațiile financiare asupra execuției bugetare trimestriale și anuale aferente bugetelor, inclusiv plățile restante;
- 5.5. Bugetul general consolidat;
- 5.6. Registrul datoriei publice;
- 5.7. Registrul garanțiilor locale;
- 5.8. Programul de investiții publice”.

Dat fiind faptul că informațiile de interes public cu privire la transparența cheltuirii banilor publici, în prezent sunt disponibile, conform prevederilor Ordonanței de Urgență a Guvernului nr.57/2019 privind Codul administrativ, cu modificările și completările ulterioare și ale Legii nr.544/2001 privind liberul acces la informațiile de interes public, cu modificările și completările ulterioare, pe pagina de internet a instituției la eticheta MONITORUL OFICIAL LOCAL, subeticheta nr.5 „Documente și informații financiare”, cât și în cadrul secțiunii „Informații de interes public”, subsecțiunile „Documente și informații financiare”, „Buget din toate sursele de venituri”, „Bilanțuri contabile”, „Datoria publică locală” prin accesarea linkului ce conține MONITORUL OFICIAL LOCAL, subeticheta nr.5 „Documente și informații financiare”, **considerăm că nu se impune publicarea acestor informații și în cadrul unei noi etichete denumită „TRANSPARENȚĂ”.**

Pentru a se respecta principiul transparenței, în prezent, pe site-ul web al instituției: www.primariahunedoara.ro la secțiunea „Informații de interes public” sunt disponibile informațiile cu privire la achizițiile publice, programul anual de achiziții publice, centralizatorul achizițiilor publice de produse/servicii/lucrări unde pot fi vizualizate toate achizițiile desfășurate de către municipiul Hunedoara în perioada 2016-2021, care cuprinde informații cu privire la: număr anunț, denumire achiziție, valoare estimată, tipul de contract, dacă procedura a fost atribuită/sau anulată.

Conform legislației în vigoare, respectiv art.142 și art.145 din Legea nr. 98/2016 privind achizițiile publice cu modificările și completările ulterioare, autoritatea contractantă asigură publicitatea și transparența cu privire la atribuirea contractelor de achiziție publică prin intermediul platformei on-line www.e-licitatie.ro astfel: în termen de 30 zile de la semnarea contractelor de achiziție publică, autoritatea contractantă asigură publicitatea contractelor prin publicarea anunțului de atribuire în SICAP. De precizat, în cazul contractelor de achiziție publică de valoare mare (atribuite în baza licitațiilor), publicitatea și transparența informațiilor se asigură și prin transmiterea anunțurilor în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene (JOUE) în baza prevederilor art. 146 din Legea nr. 98/2016 privind achizițiile publice cu modificările și completările ulterioare unde se menționează: „Anunțurile....inclusiv anunțurile corespunzătoare tip erată, se transmit spre publicare de către autoritatea contractantă prin mijloace electronice în condițiile prevăzute prin normele

metodologice de aplicare a prezentei legi și se publică în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene cu respectarea formatelor-standard stabilite de Comisia Europeană în temeiul dispozițiilor [art. 51](#) din Directiva [2014/24/UE](#) a Parlamentului European și a Consiliului din 26 februarie 2014; Anunțurile cu privire la atribuirea contractelor cuprind informații standard, conform legislației europene.

Fiecare autoritate contractantă căreia i se aplică Memorandumul cu tema „Creșterea transparenței și standardizarea afișării informațiilor de interes public (2016), este obligată să publice și să actualizeze trimestrial pe site-ul instituției un centralizator al achizițiilor publice, cu evidența clară a: denumirii contractului, numărul contractului și data atribuirii, obiectul contractului, procedura aplicată, numărul de ofertanți, furnizorul/prestatorul/executantul, parteneri (asociați/subcontractanți/terți susținători), valoarea prevăzută în contract (RON), sursa finanțării, data de început, data de finalizare prevăzută în contract, modificarea cuantumului prețului prin act adițional și data acestuia, executarea contractului – valoarea plătită cu TVA, data efectuării plății, prețul final, stadiul implementării (finalizat/în execuție).

Prin publicarea efectivă a contractelor de achiziții publice derulate și/sau executate de municipiul Hunedoara, accesul cetățenilor la informațiile relevante este îngreunat (prin accesarea distinctă a fiecărui document scanat) ori publicarea acestora într-o manieră centralizată și sintetică oferă posibilitatea informării rapide și eficiente a cetățenilor. Dat fiind faptul că modelele de contract, în funcție de tipul acestora, sunt similare, sunt în conformitate cu legislația achizițiilor publice și în cazul procedurilor de achiziție, sunt publicate în portalul SICAP (iar ulterior finalizării procedurii se completează modelul de contract cu informațiile corespunzătoare), se poate atribui pozițiilor din tabelul centralizator un link/pdf, ce conține contractul de achiziție semnat, cu obligația de a asigura protejarea acelor informații pe care operatorul economic le precizează ca fiind confidențiale, în măsura în care, în mod obiectiv, dezvăluirea acestor informații ar prejudicia interesele legitime ale operatorului economic, în special în ceea ce privește secretul comercial și proprietatea intelectuală.

3. Crearea unei subetichete distincte în eticheta TRANSPARENȚĂ privind ajutoarele de minimis și ajutoarele de stat

Principala reglementare în domeniul transparenței decizionale este Legea nr.52/2003 privind transparența decizională în administrația publică locală, republicată, lege care asigură deschiderea activității administrației publice locale către cetățeni prin intermediul a două mecanisme importante: participarea publicului la procesul de elaborare al proiectelor de hotărâri ale consiliului local și participarea cetățenilor la procesul de luare a deciziilor. Așadar, legea transparenței decizionale oferă posibilitatea cetățenilor și asociațiilor legal constituite ale acestora de a participa activ la procesul de elaborare a proiectelor de hotărâri.

În conformitate cu prevederile art.7 din Legea nr.52/2003 privind transparența decizională în administrația publică locală, republicată, acest rol este asumat de instituția noastră prin informarea în prealabil a cetățenilor, prin publicarea proiectelor de hotărâri în structura paginii de internet a instituției, la secțiunea dedicată transparenței în procesul decizional, denumită „TRANSPARENȚĂ DECIZIONALĂ”, respectiv, publicarea hotărârilor privind ajutoarele de minimis în secțiunea CONSILIUL LOCAL, subsecțiunea Hotărâri ale Consiliului local.

Prin publicarea proiectelor de hotărâri și a hotărârilor consiliului local în secțiunile prevăzute de legislația în vigoare, pe web site-ul instituției, considerăm că nu se impune și o publicare suplimentară în eticheta TRANSPARENȚĂ, subeticheta AJUTOARE DE MINIMIS ȘI AJUTOARE DE STAT.

Față de cele prezentate mai sus, considerăm că inițiativa domnului consilier local, Ionescu Claudiu Ștefan, privind **transparența cheltuirii bugetului local al municipiului Hunedoara, corespunde practicii existente la nivelul Primăriei municipiului Hunedoara, nefiind obligatorie o statuare printr-un act administrativ al autorității deliberative a municipiului Hunedoara, acestea fiind reglementate de următoarele prevederi legale:** Legea nr.52/2003 privind transparența decizională în administrația publică locală, republicată, Ghidul practic „Consultarea Publică Eficientă la nivelul Administrației Centrale și Locale – pentru aplicarea Legii nr.52/2003 privind transparența decizională în administrația publică”, Legea nr.544/2001 privind liberul acces la informațiile de interes public, cu modificările și completările ulterioare, Hotărârea Guvernului nr.123/2002 pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare a Legii nr.544/2001, modificată și completată, Memorandumul cu tema „Creșterea transparenței și standardizarea afișării informațiilor de interes public (2016), Ordonanța de Urgență a Guvernului nr.57/2019 privind Codul administrativ, cu modificările și completările ulterioare, Hotărârea Guvernului nr.583/2016 privind aprobarea Strategiei naționale anticorupție pe perioada 2016-2020, a seturilor de indicatori de performanță, a riscurilor asociate obiectivelor și măsurilor din strategie și a surselor de verificare, a inventarului măsurilor de transparență instituțională și de prevenire a corupției, a indicatorilor de evaluare, precum și a standardelor de publicare a informațiilor de interes public, Legea nr. 98/2016 privind achizițiile publice cu modificările și completările ulterioare, Legea nr.273/2006 privind finanțele publice locale, cu modificările și completările ulterioare.

Competența dezbaterii și adoptării prezentului proiect de hotărâre aparține Consiliului local al municipiului Hunedoara în temeiul prevederilor art.129, alin.(1), alin.(2), lit.a), alin.(14), precum și art.139, coroborat cu art.196 alin.(1) lit. a) din Ordonanța de Urgență a Guvernului nr.57/2019 privind Codul administrativ, cu modificările și completările ulterioare.

Direcția Economică	Cristina Ponta	
Serviciul Achiziții Publice	Mioara Puișoru	
Serviciul Informații pentru Cetățeni și Relații Publice, Monitorul Oficial Local	Valerica Toma	